

PATVIRTINTA
Šiaulių „Santarvės“ vidurinės mokyklos
direktoriaus 2013 m. birželio 14 d.
įsakymas Nr. V-75(1.4)

ŠIAULIŲ „SANTARVĖS“ VIDURINĖS MOKYKLOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) skirtas Šiaulių „Santarvės“ vidurinei mokyklai.

2. Tvarkos aprašu siekiama padėti mokyklos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Šiaulių „Santarvės“ vidurinėje mokykloje sąlygas.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais: pirotechnikos priemonės, psichiką veikiančios priemonės (tabakas, elektroninės cigaretės, alkoholis, energetiniai gėrimai, narkotinės medžiagos), šaltieji ir šaunamieji ginklai, žiebtuvėliai, degtukai, lazeriniai prožektoriai, „Moment“ klėjai, rėžtukai, dujų balionėliai, aerozoliniai purškikliai.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą mokinio elgesys.

Poveikio priemonė – mokyklos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję mokyklos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti jam kelią.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje mokyklos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

5. Mokyklos darbuotojas, esant Tvarkos apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti mokyklos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

5.1. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;

5.2. iškviešti Mokyklos vadovą ar jo įgaliotą atstovą;

5.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;

5.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

5.5. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

6. Poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai mokykla yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, vesti individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai vaiko elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus mokinio elgesio taisyklių ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

7. Apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę turi būti nedelsiant informuojamas mokyklos vadovas ar jo įgaliotas asmuo, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, taip pat, esant būtinybei, savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

8. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir mokyklos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu privalu fiksuoti Poveikių priemonių anketoje (1 priedas).

9. Mokyklos darbuotojas, įtaręs, kad mokinys mokykloje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Vaikų, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. UGDYMOŠI VIETOS PAKĖITIMAS

10. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo sprendimu, kai mokinio elgesys akivaizdžiai griaua mokinių ugdymosi procesą pamokos metu.

11. Mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis erdvėje, matomoje dėstančiam mokytojui.

12. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip šį sprendimą priėmusio mokytojo pamokos trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens sprendimu, atsižvelgus į mokyklos vadovo paskirto darbuotojo (prižiūrėjusio mokinį pakeitus jo ugdymosi vietą) arba švietimo pagalbos specialisto rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos.

IV. MOKYKLOS VADOVO AR JO ĮGALIOTO ASMENS IŠKVIETIMAS

13. Mokyklos darbuotojas gali išsikviesti budintį mokyklos vadovą, socialinį pedagogą, klasės auklėtoją, kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį.

14. Budintis mokyklos vadovas, socialinis pedagogas, klasės auklėtojas tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti švietimo pagalbos arba drausminių auklėjamojo poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

15. Jeigu mokyklos darbuotojui kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, jis nedelsdamas apie tai informuoja budintį mokyklos vadovą, socialinį pedagogą arba klasės auklėtoją.

16. Budintį mokyklos vadovas, socialinis pedagogas, klasės auklėtojas turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Mokinio daiktai negali būti tikrinami negavus jo sutikimo ir (ar) jam nedalyvaujant.

17. Jeigu mokinys sutinka parodyti savo asmeninius daiktus, parodymo metu dalyvauja mažiausiai du mokyklos darbuotojai, vienas iš jų – socialinis pedagogas ir klasės auklėtojas arba budintis vadovas. Paaiškėjus, kad mokinys turi draudžiamų daiktų, apie tai nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir, esant būtinybei, teritorinė policijos įstaiga.

18. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į mokyklą. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama teritorinė policijos įstaiga.

19. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas budinčio mokyklos vadovo, socialinio pedagogo, klasės auklėtojo.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

20. Mokyklos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

20.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

20.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, mokyklos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

20.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

20.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Mokyklos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

20.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

20.6. atskirti mokinį, griauinantį bendrą klasės tvarką ar mokyklos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.). Pamokos metu iš klasės pašalintas mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis erdvėje, matomoje dėstančiam mokytojui, arba jam teikiama reikiama švietimo pagalba. Mokyklos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas už renginį atsakingo darbuotojo, kol teigiamai pasikeičia mokinio elgesys (pavyzdžiui, mokinys nusiramina, pasižada tinkamai elgtis ir pan.) arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

21. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali varijuoti nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos; kai siekiama nutraukti mokinio save žalojantį elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

22. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose: mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus; mokinį vedant už rankos; guodžiant mokinį;

pasveikinant mokinį; padedant neįgaliam mokiniui; mokant mokinį groti instrumentu, šokti; rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus; rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemonės; teikiant pirmąją pagalbą.

23. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie naudojami kaip bausmė, norint pademonstruoti savo viršenybę, siekiant sukelti vaikui skausmą, naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

24. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

25. Mokyklos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

26. Mokyklos poveikio priemonių taikymo tvarka skelbiama mokyklos interneto svetainėje. Mokiniai ir jų tėvai (globėjai, rūpintojai) su tvarka supažindinami klasių valandėlių ir tėvų susirinkimų metu.

27. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo nagrinėja Vaiko gerovės komisija.

28. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus mokykla informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

Šiaulių „Santarvės“ vidurinės mokyklos Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašo 1 priedas

**ŠIAULIŲ “SANTARVĖS” VIDURINĖS MOKYKLOS
POVEIKIO PRIEMONĖS TAIKYMO ANKETA**

_____ (data)

Pritaikyta poveikio priemonė _____
Mokinių vardai ir pavardės : _____

Mokytojas : _____

Kur ir kada įvyko konfliktas (vieta ir laikas):

Problemos, konflikto aprašymas :

(parašas)

(vardas, pavardė)

Klasės auklėtojo, socialinio pedagogo, mokyklos vadovo ar įgalioto asmens komentaras, pastaba:

(parašas)

(vardas, pavardė)

Susipažinau:

(tėvo vardas, pavardė, parašas, data)